DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

ROK III | Warszawa, dnia 20 lipca 1948 r. | Nr 17

Treść:

63

INSTRUKCJA

MINISTERSTWA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 12 maja 1948 r.

wydana w porozumieniu z Ministrami Ziem Odzyskanych, Odbudowy i Leśnictwa o regulacji gruntów na obszarze Ziem Odzyskanych oraz byłego Wolnego Miasta Gdańska

CZĘŚĆ II.

Postępowanie techniczno - pomiarowe

XI. WSTĘP.

1. Wszelkie czynności pomiarowe i obliczeniowe, związane z regulacją gruntów, należy wykonywać na podstawie materiału pomiarowego, znajdującego się w katastrze.

Jeżeli materiału tego nie ma, wspomniane czynności wykonuje się na podstawie pomiaru bezpośredniego lub zdjęć fotolotniczych.

2. Stosownie do przepisów ust. 11 zarządzenia Ministrów Rolnictwa i Reform Rolnych i Ziem Odzyskanych wydanego w porozumieniu z Prezesem Głównego Urzędu Pomiarów Kraju z dnia 20 lutego 1948 r. w sprawie sporządzenia projektów osiedleńczych, — władze miernicze sporządzą i dostarczą władzom ziemskim w terminach przewidzianych w ust. 7 tegoż zarządzenia odpowiednie materiały pomiarowe.

W toku dalszych prac pomiarowo — regulacyjnych władze miernicze udostępnią upoważnionym mierniczym, wykonywującym prace regulacyjne, wykorzystanie innych danych pomiarowych.

Dostarczone materiały pomiarowe Działy Rolnictwa i Reform Rolnych (Wydziały Pomiarów Rolnych) przekażą niezwłocznie mierniczym wykonawcom.

3. Materiały pomiarowe wymienione w ust. 2 składają się:

a) z czterech odbitek na papierze światłoczułym z map katastralnych poszczególnych obiektów;
b) z wykazów powierzchni tych obiektów, które posiadają księgi parcel lub matrykuły.

Odbitki wymienione w pkt. a) będą nazywane w dalszym ciągu niniejszej instrukcji w skróceniu mapami.

4. Na dostarczonych mapach władze miernicze zaznaczą: z jakiej mapy zostały sporządzone matryce oraz inne dane i podadzą L. dziennika ewidencji pomiarów.

5. Dostarczone mapy należy wykorzystać do sporządzenia:

a) szkicu polowego przy wszelkich czynnościach pomiarowo - regulacyjnych w terenie, jak: ustalenie granic obszaru regulacji, reambulacji i klasyfikacji;
b) szkicu klasyfikacyjnego jako załącznika do protokółu klasyfikacyjnego;
c) programu zagospodarowania terenowego;
d) ogólnego i szczegółowego projektu regulacji gruntów (pierworys);
i ewentualnie
e) szkicu wyznaczenia szczegółowego projektu regulacji na gruncie.

Na pierworys należy wybrać jedną z najlepszych map.

6. Jeżeli dostarczone mapy są wykonane w różnych skalach — należy je wykorzystać bez sprowadzenia do wspólnej skali.

7. Mapa regulowanej gromady może składać się z kilku arkuszy, które, po ustaleniu granic obszaru regulacji, należy ponumerować.

Na pierwszym arkuszu należy umieścić pomniejszone zestawienie arkuszy.

8. Wymiary arkusza pełnego wynoszą: 1.000 × 666 mm, ½ arkusza 666 × 500 mm i ¼ arkusza 500 × 333 mm.

9. Wszelkie pozostałe a niewykorzystane materiały pomiarowe, które były sporządzone i dostarczone przez władze miernicze, stosownie do zarzadzenia Ministrów Ziem Odzyskanych oraz Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Prezesem Głównego Urzędu Pomiarów Kraju z dnia 17 maja 1947 r. o współdziałaniu władz mierniczych, ziemskich i osiedleńczych w przygotowaniu gospodarstw rolnych (działek) do ich nadania na obszarze Ziem Odzyskanych (ustalenie struktury rolnej) — należy w zależności od dokładności materiału zużytkować do celów wymienionych w ust 5.

Jeżeli materiały te nadają się do wykorzystania, należy zamówić u władz mierniczych odpowiednio mniejszą liczbę map, niż przewidziana jest w ust. 3.

10. Przy wykorzystaniu wymienionego w ust. 9 materiału pomiarowego należy kierować się następującymi zasadami:

a) na pierworys i szkic wyznaczenia projektu regulacji na gruncie używa się odbitek, wykonanych z matryc, które są wiernymi kopiami map katastralnych;
b) na szkic polowy, sporządzenie szkicu klasyfikacji i programu zagospodarowania terenowego — używać można odbitek mniej dokładnych, np. z matryc ołówkowych i innych;
c) powiększenia drogą fotograficzną z map specjalnych szczegółowych w skali 1 : 25.000 do skali 1 : 5.000 — używa się tylko do celów sporządzenia programu zagospodarowania terenowego i ewentualnie do celów orientacyjnych.

11. Dla każdego arkusza map należy obliczyć wielkość skurczu liniowego przez porównanie szeregu odległości pomiędzy punktami, których położenie w terenie nie zmieniło się od czasu wykonania mapy katastralnej (najlepiej stałymi), odczytanych graficznie na mapie i pomierzonych w terenie.

Linie kontrolne wzięte do obliczenia wielkości skurczu liniowego powinny być w miarę możności równoległe, zarówno do długości jak i szerokości arkusza.

Wielkości skurczu liniowego należy wyrażać w procentach i obliczać w/g wzorów:

$$p\,\% \text{ (skurcz długości arkusza)} = 100\frac{b - b'}{b}$$

$$q\,\text{,, (,, szerokości ,,)} = 100\frac{h - h'}{h}$$

przy czym b i h — są odległościami pomierzonymi w terenie zaś b' i h' — są odległościami odczytanymi graficznie na mapach.

Otrzymane średnie wielkości skurczu liniowego należy wpisać kolorem niebieskim na odpowiednich brzegach arkusza.

Obliczenie wielkości skurczu należy dołączyć do akt postępowania technicznego.

12. Wielkość skurczu powierzchniowego danego arkusza równa się sumie wielkości skurczów liniowych ($p\% + q\%$). Wielkość tego skurczu wyrażoną w % wpisać należy pośrodku arkusza u dołu.

O ile są katastralne dane powierzchniowe — można ustalić wartość skurczu powierzchniowego danego arkusza, przez porównanie powierzchni katastralnej kompleksów lub parcel kastralnych z powierzchniami tych kompleksów lub parcel, obliczonymi sposobem mechanicznym lub graficznym bezpośrednio na mapie.

W tym przypadku średnia wielkość skurczu liniowego danego arkusza będzie równała się połowie wielkości skurczu powierzchniowego.

13. O ile na mapach jest siatka kwadratów o wiadomych wymiarach, należy przy obliczaniu wielkości skurczu posługiwać się tą siatką.

14. Obliczone w ten sposób wielkości skurczu posłużą do obliczeń powierzchni, przy projektowaniu działek oraz do przeliczania wszelkich miar odczytanych graficznie, a służących do wyznaczania projektu w gruncie.

15. Pomiarów bezpośrednich należy dokonać w przypadku, gdy brak jest operatów katastralnych na łącznym obszarze około 10.000 ha.

Na obszarze większym niż 10.000 ha bezpośredni pomiar dokonuje się tylko w tym przypadku, jeżeli Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych stwierdzi, że obszar ten nie będzie objęty pomiarem fotolotniczym.

16. Sposób dokonywania czynności pomiarowo - regulacyjnych na fotoplanach i fotoszkicach będzie podany oddzielnie w osobnych przepisach.

17. Szkice polowe należy wykonywać starannie i przejrzyście, czarnym ołówkiem średniej twardości, zaopatrując je w odpowiednie napisy (nazwę powiatu, gminy, gromady, rodzaj pracy, przedmiot pomiaru, Nr porządkowy szkicu, data i podpis wykonawcy).

W przypadku gdy szkice polowe nie są wykonywane na mapach, należy sporządzać je na dobrym papierze kancelaryjnym o znormalizowanym formacie.

18. Obliczenia należy wykonywać odpowiednio twardym ołówkiem (unikać ołówków chemicznych lub zbyt miękkich) na przepisowych wzorach, czytelnie i przejrzyście.

Wyniki obliczeń należy wypisywać atramentem.

W przypadku braku odpowiednich formularzy, należy używać papieru kancelaryjnego o znormalizowanych wymiarach.

19. Utrwalenie znaków granicznych i innych punktów stałych może być podwójne lub pojedyncze, w zależności od przeznaczenia danego znaku lub punktu.

Podwójne utrwalenie polega na umieszczeniu znaku naziemnego z wyrytym krzyżem i podziemnego, pojedyncze zaś na umieszczeniu jednego z nich.

Na znak naziemny należy używać słupów betonowych należycie uzbrojonych lub kamieni ciosanych długości 50 — 60 cm o wymiarach spodu — 15 x 15 cm, góry 12 x 12 cm.

Ponadto można używać wydłużonych kamieni polnych — jednak nie krótszych niż 30 cm.

W wyjątkowych przypadkach za zezwoleniem Działu Rolnictwa i Reform Rolnych (Wydziału Pomiarów Rolnych) na znak naziemny można używać pali drewnianych o średnicy najmniej 8 cm i długości 70 cm, kładąc dokoła na głębokości 30 — 40 cm materiały trwałe (kamień, cegłe, gruz, szkło itp.).

Znak naziemny winien wystawać nad ziemią nie więcej niż 5 cm.

Na znak podziemny należy używać rurki drenarskiej (sączka), butelki odwróconej dnem do góry, cegły lub innego znaku trwałego z wyznaczonym centrem.

20. Zasadą prac techniczno - pomiarowych na istniejącym materiale pomiarowym (vide ust. 1) powinno być:

a) aby szczegółowy projekt regulacji gruntów można było za pomocą najprostszych metod pomiarowych dostosować do istniejącego podkładu mapowego;
b) oraz aby na podstawie uzyskanych z pomiaru i wykazanych w dowodach pomiarowych i obliczeniach elementów geodezyjnych — można było odtworzyć i wznowić granice własności nowych działek, w przypadku gdyby uległy zatarciu.

21. Łączny obszar gruntów przydzielonych jednemu właścicielowi w danej gromadzie stanowi gospodarstwo.

Gospodarstwo może składać się z jednej lub kilku działek gruntów.

Działkę stanowi obszar gruntu otoczony obcymi gruntami, jak: działki przyległe, publiczne drogi, rowy i wody, koleje itp.

Koleje, kolejki gospodarcze, oraz drogi, ulice, place, rowy i wody publiczne, zieleńce, pasy wiatrochronne itp. stanowią odrębne działki.

Działki stanowić może jeden lub więcej użytków.

22. W pracach polowych należy miary długości odczytywać z dokładnością do 0.1 m.

Przy pomiarach szczegółów można nie uwzględniać użytków i konturów klasyfikacyjnych o powierzchni mniejszej od 0.10 ha.

W pracach kameralnych powierzchnie należy obliczać i wykazywać w dokumentach z dokładnością do 0.01 ha.

23. Prace regulacyjne, które stosownie do przepisów rozdziału II ust. 3, dzielą się na dwie fazy, obejmują następujące czynności pomiarowo - obliczeniowe, wykonywane przez mierniczego:

w pierwszej fazie:

a) ustalenie na gruncie granic obszaru regulacji;
b) reambulację map;
c) sporządzenie podkładów pomiarowych przy pomiarze bezpośrednim;
d) obliczenie powierzchni;
e) opracowanie ogólnego i szczegółowego projektu regulacji;
f) wyznaczenie projektu regulacji na gruncie;

w drugiej fazie:

g) utrwalenie granic nowozaprojektowanych działek;
h) sporządzenie ostatecznych dowodów pomiarowych.

24. Do stadiów pracy, które zostały wprowadzone przez Ministerstwo Rolnictwa i Reform

Rolnych pismem z dnia 16. XII. 1947 r. Nr UR/1. II. 4/61, powyższe czynności pomiarowo - obliczeniowe zalicza się w następujący sposób:

Do stadium I wchodzą czynności wymienione w pkt. a), b), c), i d); do stadium III wchodzą czynności wymienione w pkt. e); do stadium IV wchodzą czynności wymienione w pkt. f) i g); do stadium V i ostatniego wchodzą czynności wymienione w pkt. h).

25. Szkice polowe, wszelkie obliczenia itp. powinny być podpisane przez uprawnionego mierniczego.

W przypadku, gdy czynności pomiarowe wykonywa personel pomocniczy, wymienione wyżej dokumenty miernicze powinien podpisać również i właściwy wykonawca.

26. Akta postępowania technicznego, rejestry i mapy, dotyczące prac regulacyjnych — stanowią operat pomiarowy, który sporządza się oddzielnie dla każdej gromady.

27. Wszelkie akta powinny być zeszyte w twardej okładce, ponumerowane według kolejności poszczególnych stadiów (vide ust. 24) i wpisane do skorowidzu, umieszczonego na początku operatu.

28. Plany i szkice polowe (reambulacji i klasyfikacji), będące załącznikami do protokółów i pism urzędowych, należy złożyć w znormalizowany format, wszyć lub włożyć do koperty wklejonej do akt.

29. Pierworysów nie należy składać ani zginać, jak również używać jako szkiców do wyznaczania projektu regulacji na gruncie.

30. W skład operatu pomiarowego wchodzą następujące dokumenty miernicze:

a) w I stadium pracy:

1. mapa poglądowa w skali 1 : 25.000 lub 1 : 100.000;
2. opis granic obszaru regulacji;
3. akta rozgraniczeniowe (w przypadku ustalania i wznawiania granic);
4. szkice dotyczące reambulacji i klasyfikacji;
5. dzienniki pomiarowe i szkice polowe przy nowym pomiarze;
6. obliczenie współrzędnych punktów poligonowych przy nowym lub uzupełniającym pomiarze;
7. zreambulowana mapa lub pierworys przy pomiarze bezpośrednim;
8. szkic klasyfikacyjny;
9. obliczenie powierzchni, lub wyciąg powierzchniowy z operatu katastralnego;
10. zestawienie powierzchni kompleksami w/g użytków i klas szacunkowych;
11. szkic punktów stałych lub sieci poligonowej;
12. wszelkie inne obliczenia i dane związane z wykonaniem pierworysu;
13. szczegółowy rejester pomiarowo-szacunkowy starego stanu posiadania (vide ust. 40 rozdział XIII).

b) w III stadium pracy:

1. projekt ogólny i szczegółowy regulacji gruntów na zreambulowanej odbitce z mapy katastralnej lub na pierworysie z nowego pomiaru;
2. rachunek projektowania działek w/g gospodarstw;
3. wyrównanie powierzchni działek;
4. rejester pomiarowo - klasyfikacyjny;

c) w IV stadium pracy:

1. Szkice i notatki polowe, dotyczące wyznaczenia projektu regulacji na gruncie;
2. protokół utrwalenia projektu regulacji z opisem sposobu utrwalenia;
3. opis topograficzny punktów stałych.

d) w V stadium pracy:

1. plan poglądowy regulacji w skali 1 : 5000, uzyskany drogą pantografowania, w przypadku gdy mapy były wykonane w różnych skalach lub zbyt dużej skali;
2. matryca z pierworysu regulacji lub planu poglądowego regulacji;
3. plan ostateczny regulacji na odbitce z matrycy, o ile nie został sporządzony plan poglądowy;
4. zarys na odbitce z matrycy;
5. rejester pomiarowy (oryginał);
6. 2 egz. spisu alfabetycznego uczestników regulacji;
7. protokół (opinia) rewizji kameralnej.

31. Wszelkie odchylenia od niniejszej instrukcji, spowodowane wyjątkowymi okolicznościami (niedokładny materiał pomiarowy, jak np. mapy separacyjne itp.) powinny być należycie umotywowane na oddzielnym załączniku, dołączonym do operatu pomiarowego oraz uzgodnione z Działem Rolnictwa i Reform Rolnych.

32. Przepisy części II-ej niniejszej instrukcji obowiązują przy wykonywaniu prac pomiarowo-regulacyjnych i sporządzaniu operatów pomiarowych w tych gromadach, w których postępowanie regulacyjne rozpoczęte zostało po dn. 1 sierpnia 1948 r.

Prace rozpoczęte przed dniem 1 sierpnia 1948 r. mogą być wykańczane zarówno w/g zasad niniejszej instrukcji, jak i sposobem dotychczas stosowanym.

XII. CZYNNOŚCI WYDZIAŁU POMIARÓW ROLNYCH.

1. Dział Rolnictwa i Reform Rolnych (Wydział Pomiarów Rolnych) zgłasza corocznie miejscowym władzom mierniczym do ewidencji w/g powiatów — wszelkie prace pomiarowe,

przewidziane w planie prac na dany rok — stosownie do przepisów § 8 zarządzenia Prezesa Rady Ministrów z dn. 29. XI. 1946 r. o wykonaniu dekretu z dn. 30. III. 1945 r. o pomiarach kraju i organizacji miernictwa (Monitor Polski Nr 144 poz. 264) i § 2 zarządzenia Prezesa Głównego Urzędu Pomiarów Kraju z dn. 21. XI. 1947 r. o ewidencji prac pomiarowych i dokumentów mierniczych oraz o przekazywaniu dokumentów mierniczych do archiwów Głównego Urzędu Pomiarów Kraju i jego organów podległych (Monitor Polski Nr 3 poz. 10 z r. 1948).

2. Nad wykonaniem całości prac regulacyjnych tak pod względem gospodarczym jak i pomiarowo - technicznym sprawują nadzór inspektorzy Działu Rolnictwa i Reform Rolnych.

3. Inspekcja prac regulacyjnych w terenie przeprowadza się:

a) w I fazie po opracowaniu kameralnym projektu regulacji i sporządzeniu rejestru pomiarowo - klasyfikacyjnego, a przed sporządzeniem projektu osiedleńczego w myśl. ust. 3 zarządzenia z dn. 20.II. 1948 r.

b) w II fazie w czasie lub po utrwaleniu projektu regulacji, a przed sporządzeniem ostatecznych dowodów pomiarowych.

Inspekcję wymienioną w pkt. b), Dział Rolnictwa i Reform Rolnych przeprowadza w/g własnego uznania w zależności od wyniku pierwszej inspekcji i stopnia zaufania do wykonawcy.

4. Pierwsza inspekcja powinna być przeprowadzona zgodnie z przepisami rozdz. III ust. 13 niniejszej instrukcji.

Z dokonanych czynności inspektor sporządza protokół w dwóch egzemplarzach, z których jeden przesyła do Działu Rolnictwa i Reform Rolnych — drugi do Referatu Rolnictwa i Reform Rolnych.

Ponadto inspektor umieszcza odpowiednią klauzulę: na projekcie regulacji oraz w rejestrze pomiarowo - klasyfikacyjnym (załącznik Nr 1 wzory Nr Nr 1 i 2).

5. W razie drugiej inspekcji, należy dokonać rewizji robót pomiarowych, a w szczególności wyznaczenia projektu regulacji.

Z powyższej czynności inspektor sporządza protokół rewizji, o wyniku której powiadamia Referat Rolnictwa i Reform Rolnych.

Z uwagi na to, że sporządzenie ostatecznych dowodów pomiarowych może być powierzone innej osobie, w czasie drugiej inspekcji należy stwierdzić, czy dotychczas wykonany operat pomiarowy zawiera załączniki i dane geodezyjne niezbędne do jego wykończenia.

6. Przed zatwierdzeniem ostatecznych dowodów pomiarowych, należy rozpatrzyć kameralnie operat pomiarowy i sporządzić opinię techniczną.

7. Ostateczne dowody pomiarowe rozpatrzone i uznane za wykonane prawidłowo i zgodnie z obowiązującymi przepisami inspektor Pomiarów Rolnych zaopatruje w odpowiedni napis (mapy w prawym górnym rogu, rejestry — w końcu; załącznik Nr 1, wzór Nr 3).

8. Stosownie do obwieszczenia Prezesa Głównego Urzędu Pomiarów Kraju z dn. 4. XII. 1947 r. o przekazaniu Ministerstwu Rolnictwa i Reform Rolnych uprawnień do uwierzytelniania planów i dokumentów mierniczych (Monitor Polski z 1948 r. Nr 3. poz. 11) sprawdzone i zaopatrzone podpisem inspektora Pomiarów Rolnych ostateczne dowody pomiarowe podlegają zatwierdzeniu przez Naczelnika Wydziału Pomiarów Rolnych Działu Rolnictwa i Reform Rolnych, jako osoby odpowiadającej przepisom rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dn. 3. VI. 194 6r. o uwierzytelnianiu planów i dokumentów mierniczych (Dz. U. R. P. Nr 26. poz. 167).

Odpowiednie klauzule zawiera załącznik Nr 1, wzory 4 i 5.

9. Zgodność odrysów, wyrysów, wypisów lub odbitek z map oraz odpisów i wyciągów z rejestrów pomiarowych z oryginałami lub ich częściami, poświadcza Naczelnik Wydziału Pomiarów Rolnych Działu Rolnictwa i Reform Rolnych przez umieszczenie odpowiednich napisów, własnoręcznego podpisu oraz przyłożenia pieczęci urzędowej (załącznik Nr 1, wzory Nr 6 i 7).

10. Stosownie do zarządzenia Prezesa Głównego Urzędu Pomiarów Kraju z dn. 8 lipca 1946 r. (Monitor Polski Nr 69, poz. 132) o przepisach szczegółowych uwierzytelniania planów i dokumentów mierniczych przez urzędy i instytucje państwowe, wykonywujące pomiary stosowane. — Dział Rolnictwa i Reform Rolnych (Wydział Pomiarów Rolnych) założy:

a) dziennik planów i dokumentów mierniczych;

b) przejściowe archiwum planów i dokumentów mierniczych; oraz

c) kontrolę wydanych odrysów i odpisów z planów i dokumentów mierniczych.

11. Władze ziemskie zatrzymają w swoich archiwach dokumenty miernicze wymienione w rozdz. XI. ust. 30:

w pkt. a) pod Nr Nr 1, 8, 10 i 13;
„ „ b) „ „ 2 i 4;
„ „ d) „ „ 1 lub 3.

Ponadto 1 egz. spisu alfabetycznego uczestników regulacji.

12. Pozostałe dokumenty miernicze, po ostatecznym zakończeniu postępowania regulacyjnego, Dział Rolnictwa i Reform Rolnych (Wydział Pomiarów Rolnych) przekaże w okresach rocznych do archiwów władz mierniczych, stosownie do przepisów § 9 zarządzenia Prezesa Rady Ministrów z dn. 29. XI. 1946 r. i § 6 ust. 1, poz. 3 zarządzenia Prezesa Głównego Urzędu Pomiarów Kraju z dn. 21. XI. 1947 r.

XIII. CZYNNOŚCI MIERNICZEGO W I-EJ FAZIE.

Ustalenie granic obszaru regulacji.

1. Na podstawie opisu sporządzonego przez kierownika Referatu Rolnictwa i Reform Rolnych oraz otrzymanych materiałów pomiarowych mierniczy ustala w terenie i wnosi na mapę przebieg linii granicznej obszaru regulacji (obwodnicy) lub jeżeli brak dowodów pomiarowych dokonywa pomiaru oraz sporządza opis granicy.

2. Granice gruntów, stanowiących własność rodzimej ludności i osadników, którzy otrzymali orzeczenia o wykonaniu aktu nadania, oraz gruntów będących pod zarządem władz i instytucyj państwowych (jak P. K. P., Dyrekcji Dróg Wodnych i t. p.) i nie objętych obszarem regulacji — należy ustalać i utrwalać tylko na odcinkach przylegających do tego obszaru.

Z powyższych czynności mierniczy sporządza protokół ustalenia granic.

Protokół ustalenia granic, zwrotne egzemplarze wezwań, szkic ustalonej granicy i inne dokumenty stanowią akta rozgraniczeniowe.

3. Granice regulowanej gromady powinny być uzgodnione z granicami przyległych gromad, będących w toku regulacji, lub już uregulowanych.

4. Przy ustaleniu granic obszaru regulacji należy w miarę możności dążyć do wyprostowania łamanych i krętych granic.

5. Istniejące kopce i kamienie graniczne, znajdujące się na granicy obszaru regulacji, utożsamione (zidentyfikowane) z mapą co do ich położenia w terenie, — należy zachować i wykorzystać do dalszych czynności pomiarowych jako punkty stałe.

Kopce nie posiadające trwałego znaku, jak również i charakterystyczne punkty załamania granic obszaru regulacji, mogące służyć za punkty osnowy (sieci) pomiarowej, — należy utrwalać.

6. Utrwalenie ważniejszych załamań granicy obszaru regulacji zaleca się przeprowadzać podwójnie, mniej ważnych punktów — tylko naziemnie.

7. Po ustaleniu i utrwaleniu punktów załamań granicy zewnętrznej obszaru regulacji — wskazane jest dla kontroli pomierzyć odległości pomiędzy granicznikami (miary czołowe)— względnie jeżeli nie można ustalić na mapie położenia wymienionych wyżej punktów, dokonać pomiaru w oparciu o punkty stałe.

Reambulacja (unacześnienie) map katastralnych

8. Dostarczone przez władze miernicze mapy powinny być zreambulowane odnośnie użytków położenia siedlisk, dróg, rowów i innej sytuacji terenowej, mającej wpływ na ustalenie nowej struktury rolnej i wartości szacunkowej gospodarstw.

W przypadku, gdy stan na mapie katastralnej odpowiada stanowi na gruncie, — mierniczy stwierdza w notatce, załączonej do akt postępowania technicznego, że nie zachodzi potrzeba reambulacji.

9. Jeżeli mapa nie ma podkładu pomiarowego (zdjęcia poligonowego) wskazane jest podczas reambulacji utożsamienie szeregu punktów stałych (przeciętnie jeden punkt na 30 — 40 ha), które łącznie z punktami stałymi na granicy obszaru regulacji stanowić będą osnowę pomiarową (sieć nawiązująca) dla wszelkich czynności pomiarowych jak reambulacja, projektowanie dróg i kompleksów lub wyznaczenie projektu na gruncie i t. p.

10. Jako punkty stałe, na których będzie się opierał pomiar (otwarte ciągi poligonowe, linie pomiarowe, związki liniowe), mogą służyć utożsamione z mapą i sprawdzone w terenie — charakterystyczne punkty sytuacyjne jak: graniczniki, wyloty lub skrzyżowania miedz i t. p.

Punkty takie należy utrwalać znakami podziemnymi, o ile nie stanowią przedmiotów trwałych jak np. graniczniki i inne.

11. Sprawdzenie punktów stałych polega na porównaniu odległości pomierzonej pomiędzy punktami w terenie z odległością uzyskaną z mapy.

Różnice wynikające z tego porównania nie powinny przekraczać od 2 do 3% odległości między punktami, uwzględniając skurcz liniowy mapy, błędy dawnego pomiaru, naniesienia i odczytu.

Wyniki pomiarów należy wykazać na szkicu, podając obok w nawiasach odczytane miary graficzne.

12. Punkty stałe należy oznaczyć na mapie i szkicu kółeczkami oraz ponumerować cyframi arabskimi (ujętymi w kółko) — kolorem czerwonym (cynobrem). Punkty te w terenie oznacza się przez wbicie palika jako świadka.

13. Reambulację wykonuje się najprostszymi metodami pomiarowymi w oparciu o punkty stałe lub stare miedze.

14. Drogi, rowy, potoki i inne szczegóły sytuacyjne, które mogą stanowić granicę działów, kompleksów oraz poszczególnych działek należy reambulować w oparciu tylko o punkty stałe.

15. Jako szkicu polowego przy reambulacji i klasyfikacji w terenie należy używać mapy. W przypadku zagęszczenia szczegółów — sporządzić oddzielne szkice polowe.

16. Zaleca się, aby mierniczy po zapoznaniu się z terenem w czasie przeprowadzania reambulacji i klasyfikacji, zaprojektował i utrwalił nowe kompleksy i linie działowe przyszłych działek, odparł je na osnowe pomiarowej i pobrał dane geodezyjne (konstrukcyjne) niezbęd-

ne do sporządzenia i wyznaczenia na gruncie projektu regulacji.

17. Zmiany w terenie ujawnione w czasie reambulacji należy wnieść na pierworys.

Nowy stan sytuacji terenowej wykreśla się cynobrem cienką linią, stary zaś skreśla się cynobrem podwójnymi kreskami.

Kolorem zielonym wykreśla się linią ciągłą — granicę klas szacunkowych, linią kreskowaną — granice klas gleboznawczych.

Kontury klas gleboznawczych należy ponumerować cyframi arabskimi kolorem zielonym.

18. Na mapie (pierworysie) nie należy umieszczać:

a) danych geodezyjnych;
b) wykazu miar, znaków umówionych (konwencjonalnych), odrębnego opisu gruntów przyległych, rysunku podziałki oraz powierzchni poszczególnych działek (po sporządzeniu projektu regulacji).

Mapy nie należy kolorować.

19. Ogólną powierzchnię obszaru regulacji należy wykazać na 1-szym arkuszu mapy.

Sporządzenie podkładów pomiarowych przy pomiarze bezpośrednim

20. Do czasu wydania przez Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych instrukcji pomiarowej opartej na jednolitych Powszechnych Przepisach Technicznych, wydanych przez Główny Urząd Pomiarów Kraju, należy przy pomiarze bezpośrednim i sporządzeniu pierworysu stosować niżej podane zasady.

21. Przy pomiarze granic obszaru regulacji (obwodnicy) i szczegółów należy stosować:

a) przepisy rozdziałów III, IV i V instrukcji technicznej Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 13 lutego 1925 r. z wyjątkiem §§ 23, 24, 27 i 28;
oraz
b) pkt. pkt. 1, 2, 3 i 4 pisma okólnego Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych Nr T. II. 1/2 z dnia 17.III.1934 r.

22. Starego stanu posiadania nie mierzy się. Nie dotyczy to gruntów objętych regulacją, a stanowiących własność ludności rodzimej i osadników, którzy otrzymali orzeczenia o wykonaniu aktów nadania.

23. Obliczenia i wyrównania poligonów należy dokonywać na podstawie przepisów instrukcji z dnia 13 lutego 1925 r. (§§ 35 — 41 i 45 — 50).

24. Pierworys powinien być sporządzony na odpowiednim papierze rysunkowym w skali 1:5000 w/g następujących wymiarów arkuszy A_1 — 840 x 594 mm, A_2 — 594 x 420 mm, A_3 — 420 x 297 mm i A_4 — 297 x 210 mm (szkice polowe).

25. O ile obszar regulacyjny nie da się zrysować na jednym arkuszu należy umieścić go na kilku arkuszach w/g kompleksów.

Na pierworysie wykreśla się tuszem

kolor / sposób wykreślenia	Czarnym	Niebieskim	Czerwonym (cynober)	Zielonym
1. linią ciągłą	obwodnicę, granice własności, stare drogi i rowy, użytki i inne szczegóły sytuacji	sieć kwadratów, rowy gospodarcze *)	nowe (projektowane) drogi, rowy i granice działek	granice klas szacunkowych
2. linią kreskowaną	granicę biegnącą środkiem rzeki, rowu itp.	—	kierunek boków poligonowych i linii pomiarowych	granice klas gleboznawczych
3. kółeczkami	znaki graniczne (graniczniki) o średnicy 1 m/m	—	punkty poligonowe (2 m/m) i pomiarowe (1 m/m)	—

26. Na pierworysie oznacza się tuszem:

a) kolorem czarnym: rodzaje użytków w/g znaków umówionych, nazwy gromad, rzek, potoków, jezior i niw, kierunek dróg;
b) kolorem czerwonym (cynobrem): numery punktów poligonowych oraz wszelkie skreślenia;
c) kolorem zielonym: oznaczenie użytków i klas gruntów oraz numery konturów klas gleboznawczych.

27. W opisie pierworysu, ułożonym w/g ustalonego wzoru (załącznik Nr 2), powinny być

*) Kierunek spadu oznacza się strzałką.

wskazane: nazwa obiektu, gminy, powiatu i województwa, nazwisko wykonawcy, południk, skala planu i ogólna powierzchnia.

Na pierworysie nie należy opisywać danych geodezyjnych oraz umieszczać wykazu miar i znaków umówionych, odrębnego opisu gruntów przyległych i rysunku podziałki, jak również powierzchni poszczególnych działek, (po sporządzeniu projektu regulacji).

28. Rysowanie linii granic, znakowanie sytuacji oraz użytków i t. p. należy przeprowadzać w/g znaków umówionych, zawartych w załączniku Nr 4.

29. Nazwy sąsiednich gromad i numery przyległych arkuszy opisuje się równolegle do granicy obszaru regulacji lub kompleksu.

30. Jeżeli rysunek jakiegoś szczegółu jest niedokładny i nieprzejrzysty, należy sporządzić na tym samym arkuszu, obok na wolnym miejscu, w podziałce wielokrotnie większej, rysunek poboczny tego szczegółu.

31. Z pierworysu należy sporządzić 2 odrysy na kalce szkicowej lub 2 światłokopie, z których jedna stanowić będzie szkic klasyfikacyjny, jako załącznik do protokółu, druga zaś posłuży do opracowania programu zagospodarowania terenowego.

Obliczenie powierzchni.

32. Na podstawie katastralnych danych powierzchniowych władze miernicze opracowują i dostarczają zestawienia powierzchni w/g gromad, arkuszy i kompleksów.

Za kompleks uważa się część gruntów gromady zamkniętą granicami gromady, drogami publicznymi, torami kolejowymi, wodami publicznymi i t. p.

Drogi, tory kolejowe, wody publiczne (rzeki, potoki, jeziora i t. p.), jak również lasy ponad 25 ha uważa się za odrębne kompleksy.

33. Powierzchnię każdego arkusza władze miernicze sprawdzą za pomocą planimetru i wynik kontrolny, po uwzględnieniu skurczu powierzchniowego, wykażą w nawiasach.

Dozwolona różnica w powierzchni wykazanej w zestawieniu oraz obliczonej za pomocą planimetru, nie może przekraczać:

a) dla map wykonanych przed r. 1900 — 3%
b) „ „ „ po r. 1900 — 2%

34. Po wrysowaniu do pierworysu wyników reambulacji, klasyfikacji, oraz po dokonaniu zmian w starych drogach lub zaprojektowaniu nowych — powierzchnie zmienionych kompleksów należy przeliczyć uzgadniając z danymi otrzymanymi od władz mierniczych.

35. W razie braku danych powierzchniowych, co władze miernicze powinny stwierdzić na piśmie należy wykonać obliczenia powierzchni drogą mechaniczną (planimetrem) lub graficznie (np. przy pomocy sieci kwadratów), uwzględniając skurcz powierzchniowy każdego arkusza.

36. Najpierw należy obliczyć powierzchnię poszczególnych arkuszy, następnie powierzchnię każdego kompleksu.

Powierzchnię ogólną otrzymuje się z sumy powierzchni arkuszy.

37. Obliczenia powierzchni arkuszy i kompleksów należy dla kontroli przeprowadzać dwukrotnie.

Różnica dwóch obliczeń powierzchni nie powinna przekraczać:

a) dla arkuszy 1/300 obliczonej powierzchni;
b) dla kompleksów 1/200 obliczonej powierzchni.

W razie otrzymania większej różnicy, obliczenia należy powtórzyć. Przy dopuszczalnych różnicach należy średnią arytmetyczną.

Przy wyrównaniu powierzchni kompleksów różnica — pomiędzy obliczoną powierzchnią arkusza, a sumą powierzchni kompleksów nie powinna przekraczać 1/400 powierzchni arkusza.

38. W przypadku wykonywania bezpośredniego pomiaru należy obliczać:

a) przy ogólnej powierzchni obszaru regulacji i arkuszy: wielobok (poligon obwodowy) — analitycznie, domiary — graficznie lub mechanicznie, jako średnie z dwukrotnego obliczenia;
b) powierzchnie kompleksów — mechanicznie, lub graficznie (wykorzystując sieć kwadratów).

Różnica dwóch obliczeń powierzchni kompleksów nie powinna przekraczać 1/300 obliczonej powierzchni, a przy wyrównaniu sum powierzchni kompleksów — 1/500 powierzchni arkusza.

39. Po dokonaniu obliczeń i wyrównań powierzchni należy sporządzić zestawienie powierzchni wg kompleksów, arkuszy i gromad (vide ust. 32 niniejszego rozdziału).

40. Jeżeli do obszaru regulacji włączone zostały grunty rodzimej ludności lub osadników, którzy otrzymali orzeczenia o wykonaniu aktu nadania, należy sporządzić szczegółowy rejestr pomiarowo-szacunkowy starego stanu posiadania tych gruntów.

Opracowanie ogólnego i szczegółowego projektu regulacji.

41. Opracowanie projektu ogólnego polega na:

a) zaprojektowaniu sieci dróg i rowów,
b) zaprojektowaniu terenów, przeznaczonych na cele użyteczności publicznej,
c) podziale obszaru regulacji na kompleksy.

42. Projekt regulacji należy sporządzać i wykreślać na mapie (pierworysie).

43. Przed sporządzeniem szczegółowego projektu regulacji należy zaprojektować kompleksy, drogi, rowy i t. p. i wykonać wszystkie obliczenia

powierzchni zgodnie z ust. ust. 34 — 39 nin. rozdz., jeżeli czynności te poprzednio nie zostały dokonane.

W terenie pagórkowatym i górzystym zaleca się drogi, rowy i granice kompleksów projektować najpierw na gruncie.

Jeżeli są mapy topograficzne posiadające warstwice, projektowanie na grundie nie jest konieczne. Wystarczy w tym przypadku sprawdzenie przez wywiad w terenie.

44. W celu ułatwienia projektowania gospodarstw (działek) wskazane jest dokonanie obliczeń powierzchni użytków i klas szacunkowych w poszczególnych kompleksach oraz zestawienie wyników kompleksami.

Zbędne jest obliczanie powierzchni klas gleboznawczych oraz sporządzanie ogólnego rejestru pomiarowo-klasyfikacyjnego.

45. Opracowanie projektu szczegółowego polega na:

a) zaprojektowaniu działek w granicach kompleksów;
b) ułożeniu rejestru pomiarowo - klasyfikacyjnego.

46. Działki należy projektować graficznie lub mechanicznie z dokładnością do 1/50 powierzchni projektowanej.

47. Powierzchnie zaprojektowanych działek należy wyrównać do powierzchni danego kompleksu.

Różnica pomiędzy sumą powierzchni zaprojektowanych działek a powierzchnią kompleksu nie może przekraczać:

a) przy danych powierzchniowych otrzymanych z pomiaru bezpośredniego — 1/200 powierzchni kompleksu;
b) przy danych powierzchniowych otrzymanych z materiałów katastralnych — 1/100 powierzchni kompleksu.

48. Jeżeli warunki terenowe pozwalają, działki należy projektować w miarę możności z zachowaniem równoległości boków.

Wówczas obliczone szerokości działek ułatwią wprowadzenie projektu na grunt.

49. Po obliczeniu i wyrównaniu powierzchni działki, należy w jej granicach wyrównać powierzchnię użytków i klas szacunkowych.

Małe skrawki użytków i konturów klas szacunkowych (do 0.05 ha), odcięte nowymi granicami działek, można włączyć do sąsiednich użytków i klas szacunkowych i nie wykazywać w rejestrze.

50. W przypadku podziału istniejących gospodarstw należy powierzchnie nowych działek obliczać i wyrównywać w granicach katastralnej powierzchni tych gospodarstw.

51. Grunty przeznaczone jako ekwiwalent dla miejscowej ludności, która swe gospodarstwa poddała regulacji, należy projektować z dokładnością jak w ust. 46 nin. rozdziału.

Jeżeli w toku regulacji nastąpiło upełnorolnienie, należy oddzielnie wykazywać działki wydzielone jako ekwiwalent, a oddzielnie — z tytułu upełnorolnienia.

52. Po wykonaniu projektu regulacji należy oznaczyć na pierworysie cyframi arabskimi: numery gospodarstw — kolorem niebieskim, numery działek — kolorem czerwonym.

53. Każde gospodarstwo w danej gromadzie otrzymuje w dowodach pomiarowych, rejestrach i na mapach jeden numer.

Na pierworysie i planach numer gospodarstwa umieszcza się w górnym lewym rogu działki.

Działki wchodzące w skład jednego gospodarstwa i położone obok siebie powinny być dla orientacji połączone łącznikiem koloru niebieskiego (przyhaczone).

54. Każdą działkę oznacza się odrębnym numerem, który na pierworysie i planach należy umieścić w środku działki.

Numerowanie działek należy przeprowadzić kolejno w obrębie każdego arkusza, poczynając od strony północno — zachodniej w kierunku południowo - wschodnim.

Po zakończeniu numerowania działek 1-go arkusza należy przejść do sąsiedniego, prowadząc numerację działek w dalszej kolejności.

Dla każdej gromady należy przeprowadzić odrębną numerację.

Działki wchodzące w skład jednego gospodarstwa i leżące obok siebie powinny otrzymać kolejne numery.

Użytków nie numeruje się.

55. Numeracją obejmuje się działki, które wchodzą do obszaru regulacji danej gromady, oraz kompleksy gruntów (a nie poszczególne działki w nich znajdujące się), nie objęte postępowaniem regulacyjnym a uwidocznione na mapach.

Dla ułatwienia czynności katastralnych numerację wyżej wymienionych kompleksów należy prowadzić w kolejności numeracji działek, wydzielonych w wyniku regulacji.

56. Po oznaczeniu numerami działek wchodzących w skład gospodarstw oraz działek przeznaczonych na cele użyteczności publicznej, należy przeprowadzić numerację kolejną dróg, ulic, placów oraz rowów i wód publicznych.

W ten sposób powyższe działki otrzymują końcowe numery dla danej gromady.

Przy numeracji należy przestrzegać zasady, że drogi rzędu wyższego dzielą drogi rzędu niższego oraz że rowy i wody publiczne dzielą drogi, ulice, place itp., na odpowiednią ilość działek.

Numer działki drogowej, wodnej, kolejowej oraz takiej, której nieregularność granic utrudnia orientację wzrokową, należy powtórzyć nawet kilkakrotnie w miejscach najodpowiedniejszych.

57. Jeżeli regulacja gruntów sprowadza się

do podziału kilku gospodarstw, rozrzuconych wśród gruntów ludności rodzimej, nowe działki zachowują numerację katastralną, którą należy uzgodnić z Referatem Pomiarów przy Starostwie.

58. Wykreślenie nowego i skreślenie starego stanu posiadania jak również skreślenie starej numeracji parcel dokonuje się na pierworysie kolorem czerwonym (cynobrem).

Granice nowych działek nie należy podcieniowywać.

59. Rejester pomiarowo - klasyfikacyjny należy sporządzać zgodnie z projektem, obliczoną i wyrównaną powierzchnią działek, użytków i klas szacunkowych oraz numeracją gospodarstw i działek.

60. Rejester pomiarowo - klasyfikacyjny układać należy w/g następującej kolejności: gospodarstwa rolne, rzemieślnicze, pracownicze, specjalne (ogrodnicze, rybackie itp.), działki wspólne, działki o charakterze użyteczności publicznej, drogi, rowy, wody, grunty przeznaczone dla administracji lasów państwowych, grunty dróg wodnych, kolei itp., wchodzące w obszar regulacji.

Działki leżące obok siebie i tworzące jedną całość gospodarczą — należy w rejestrze umieszczać jedna pod drugą i łączyć klamrą.

61. Na końcu rejestru pomiarowo - klasyfikacyjnego należy podać ilościowe i powierzchniowe zestawienie gospodarstw w/g typów (rodzaji) oraz gruntów, wydzielonych w myśl art. 7.

62. Gruntów nieobjętych regulacją nie należy umieszczać w rejestrze pomiarowo - klasyfikacyjnym (np. ludności rodzimej, która nie poddała swych gruntów regulacji, lasów należących do A. L. P., jezior państwowych itp.), a tylko na końcu tego rejestru wymienić Nr Nr kompleksów tych gruntów (vide ust. 55 nin. rozdz.).

63. W rejestrze pomiarowo - klasyfikacyjnym należy pisać atramentem: ogólne powierzchnie działek oraz ogólną powierzchnię gospodarstwa, użytków i klas szacunkowych; pozostałe składniki działek — ołówkiem.

64. Rejester pomiarowo - klasyfikacyjny należy podsumować i po sprawdzeniu wypisać słowami ogólną powierzchnię regulowanej gromady.

Wyznaczenie projektu regulacji na gruncie.

65. Po opracowaniu projektu regulacji należy w oparciu o punkty stałe założyć na mapie (pierworysie) związek liniowy lub ciągi szczegółowe oraz określić dane geodezyjne, niezbędne do wyznaczenia projektu na gruncie.

66. Wyznaczenie projektu regulacji powinno być dokonane na podstawie szkicu.

Przygotowanie szkicu wyznaczenia projektu regulacji na gruncie polega na wrysowaniu i wpisaniu na podstawie pierworysu szczegółów oraz danych geodezyjnych, niezbędnych do wyznaczenia na gruncie nowozaprojektowanych działek.

67. Miary graficzne niezbędne do wyznaczenia projektu należy odczytywać z uwzględnieniem skurczu liniowego map z dokładnością do 1 m.

Wspomniane miary należy odczytywać oraz wpisywać do szkicu bieżąco i w ten sposób wyznaczać na gruncie.

Wyznaczenie na gruncie tych miar powinno być sprawdzone za pomocą odcinków lub przez pomiar w odwrotnym kierunku.

68. Szkic wyznaczenia projektu na gruncie należy wykonywać w myśl przepisów ust. 17 rozdz. XI.

69. Przy wyznaczeniu projektu regulacji na gruncie:

a) należy najpierw wyznaczyć drogi, potym linie odcinające kompleksy działek (jeżeli poprzednio nie były na gruncie ustalone), następnie w granicach tych kompleksów — poszczególne działki;
b) niedozwolone jest wyznaczanie nowych działek odcinkami oraz linią łamaną (wzdłuż granic kultur, lasów, potoków itp.);
c) linie pomiarowe na których oparte jest wyznaczenie projektu należy zmierzyć do końca;
d) linie pomiarowe można przedłużać do 1/3 długości;
e) w przypadku, gdy nie można założyć odpowiedniej sieci linii pomiarowych, należy, celem uniknięcia zniekształcenia przybliżonej równoległości działek, wyznaczać je za pomocą szerokości wyznaczonych na liniach pomiarowych, należycie umocowanych i prostopadłych do kierunku działek;
f) miedze, wyznaczone za pomocą przecięć z liniami pomiarowymi, należy przedłużyć do przecięcia się z granicami kompleksów;
g) powstałe przy wyznaczeniu projektu dopuszczalne odchyłki (vide rozdz. XIII, ust. 11) rozrzucać na kilka ostatnich odcinków;
j) przecięcia miedz z linią pomiarową oznaczać na gruncie palikami wbitymi równo z ziemią.

70. Przy wytyczaniu dróg należy wykonać rozjazdy t. j. ścięcia narożników dróg, przecinających się pod zbyt ostrymi kątami.

71. W przypadku, gdy mapa katastralna jest wykonana na podstawie pomiaru poligonowego — wyznaczenie projektu regulacji należy opierać na sieci poligonowej i pomiarowych lub, jeżeli trudno jest w terenie odszukać punktów poligonowych, na bokach łączących najbliższe graniczniki;

72. Jeżeli przy regulacji wykorzystuje się istniejące miedze (np. w górach, na terenach gęsto pociętych rowami, przy podziale pojedynczych gospodarstw, rozrzuconych wśród gruntów ludności rodzimej) — pomiar nowych granic gospodarstw należy opierać na tych miedzach i na istniejących granicznikach (pomiar uzupełniający).

73. Miary wykazane na szkicu a niezgodne z wynikami pomiaru w terenie należy przekreślić ołówkiem umieszczając obok właściwą miarę.

Zamazywanie, wycieranie i wyskrobywanie miar jest niedopuszczalne.

Miary sprawdzone, poprawione i inne uzyskane w terenie należy pociągnąć czarnym tuszem.

74. Szkicu polowego nie należy przerysowywać.

75. Projek regulacji wyznacza się na gruncie prowizorycznie palikami o średnicy 5 cm, długości 50 — 70 cm, wystającymi nad ziemią 5 — 10 cm.

Linie kompleksowe i działowe, na których oparto wyznaczenie projektu, utrwala się podwójnie.

76. Prowizoryczne wyznaczenie projektu regulacji kończy I fazę regulacji gruntów.

77. Materiał obliczeniowy i rysunkowy dotyczący I fazy pracy regulacyjnych należy starannie wykończyć oraz skompletować.

XIV. CZYNNOŚCI MIERNICZEGO W II FAZIE.

Utrwalenie granic nowozaprojektowanych działek.

1. Prowizorycznie wyznaczone granice nowozaprojektowanych działek mierniczy utrwala na polecenie Działu Rolnictwa i Reform Rolnych.

2. Utrwaleniu podlegają:
   a) punkty początkowe, końcowe i załamania miedz; jeżeli miedze dochodzą do granicy, biegnącej środkiem rowu, potoku, rzeki lub wąwozu, — znak graniczny należy umieścić w linii miedzy w miejscu nienarażonym na zniszczenie.
   b) punkty przecięcia miedz z liniami, na podstawie których projekt był wyznaczony (boki poligonów, linie pomiarowe itp.).

Punkty wymienione pod literą a) należy utrwalać podwójnie, zaś punkty wymienione pod literą b) — palikiem wbitym równo z ziemią.

3. Przed utrwaleniem projektu należy sprawdzić czy granice działek nie uległy zmianie.

4. Po utrwaleniu projektu należy miedze przetyczyć (szczególnie w terenie górzystym), punkty średnie zaznaczyć palikami i przeorać 2-ma skibami na siebie.

5. Równocześnie z utrwaleniem projektu należy pobrać wszystkie brakujące miary kontrolne (miary czołowe) i dokonać opisu topograficznego punktów stałych (vide rozdz. XIII, ust. 10).

6. Po zakończeniu prac należy spisać protokół utrwalenia granic i zawiadomić o tym Referat Rolnictwa i Reform Rolnych w Starostwie.

Sporządzenie ostatecznych dowodów pomiarowych.

7. Dla wykonania ostatecznych planów regulacji należy sporządzić czarnym tuszem matrycę na trwałej i dostatecznie przezroczystej kalce.

8. W przypadku, gdy materiał pomiarowy (pierworys) był wykonany w jednej skali lub gdy pierworys był zrysowany na podstawie pomiaru — matrycę sporządza się drogą bezpośredniego kopiowania.

W przypadku zaś, gdy materiał pomiarowy był wykonany w różnych skalach, należy najpierw drogą pantografowania sprowadzić do skali 1 : 5000 (plan poglądowy) i dopiero wykonać matrycę.

Jeżeli mapa wykonana jest w skali dużej (1 : 1000, 1 : 2000 lub 1 : 2500) i składa się ze znacznej ilości arkuszy, zezwala się na wykonanie drogą pantodrafowania planu poglądowego w skali 1 : 5000.

9. Na matrycy nie należy kopiować: klasyfikacji, starych granic własności (jeżeli regulacja była przeprowadzona na katastralnych materiałach pomiarowych) oraz numerów gospodarstw.

10. Granice własności oraz granice użytków i inne szczegóły wykreśla się linią ciągłą. Graniczniki oznacza się kółeczkami o średnicy 1 m.

11. Rowy wchodzące w skład działki, a nie stanowiące granicy własności, wykreśla się pojedyńczą linią przerywaną, oznaczając strzałką kierunek spadu.

12. Z matryc należy wykonać na papierze światłoczułym odbitki:
   a) 4 egz. w celu sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania terenowego w myśl instrukcji z dnia 10. V. 1948 r. o sposobie opracowania miejscowych planów zagospodarowania terenowego obszarów objętych przebudową ustroju rolnego, względnie pięć — jeżeli zachodzi potrzeba przedstawienia jednego egzemplarza władzom wojskowym.
   b) 3 egzemplarze na ostateczne plany regulacji i zarys.

Jeżeli wykonany został plan poglądowy (vide ust. 8 niniejszego rozdziału) odbitki na ostateczne plany regulacji i zarys należy sporządzić w 2-ch egzemplarzach.

13. W celu sporządzenia planu zagospodarowania terenowego odbitki należy wykonać z matrycy niekompletnie wykończonej t. j. bez nowego stanu posiadania, lecz ze wszystkimi działkami użyteczności publicznej i innymi elementami programu zagospodarowania terenowego.

14. Na ostatecznym planie regulacji należy ponumerować gospodarstwa kolorem niebieskim.

Kolorować należy: drogi — sepią, wody i rowy — błękitem pruskim, kolej — czernią obojętną.

Pozostałej sytuacji, jak również użytków nie należy kolorować.

15. Na planie ostatecznym należy podcieniować granice działek karminem.

16. Na zarysie przeznaczonym dla władz mierniczych należy ponadto wpisać kolorem czerwonym (cynobrem) dane geodezyjne, dotyczące wyznaczenia projektu regulacji i szczegółów o charakterze trwałym (jak drogi, rowy i t. p.).

Jeżeli na zarysie nie da się wpisać wszystkich miar w sposób przejrzysty, należy w danym miejscu podać Nr odpowiedniego szkicu polowego.

17. Mapy (pierworys, szkice reambulacji i klasyfikacji, ostateczne plany regulacji) należy opisywać w/g wzorów, podanych w załączniku Nr 3.

18. Rejester pomiarowy należy ułożyć na podstawie rejestru pomiarowo - klasyfikacyjnego w/g tej samej kolejności gospodarstw, wpisując do odpowiednich rubryk powierzchnie użytków poszczególnych działek bez rozbicia na klasy szacunkowe.

Ostateczną powierzchnię obszaru regulacji, po podsumowaniu wszystkich rubryk i sprawdzeniu, należy wypisać słowami.

19. Na podstawie rejestru pomiarowego należy sporządzić w 3-ch egzemplarzach spis alfabetyczny uczestników regulacji.

20. Z rejestru pomiarowego należy sporządzić jeden odpis.

21. Dla użytku Sądów Grodzkich należy przeznaczyć: 1 egzemplarz planu ostatecznego regulacji, 1 egzemplarz odpisu rejestru pomiarowego oraz 1 egzemplarz spisu alfabetycznego uczestników regulacji.

22. Na planie ostatecznym, przeznaczonym dla Sądu Grodzkiego należy umieścić klauzulę (załącznik Nr 1 wzór Nr 8).

Minister:
wz. *St. Tkaczow*

Załącznik Nr 1.

Wzory klauzul.

Wzór Nr 1. **„Niniejszy projekt regulacji jest** racjonalny pod względem gospodarczym, zgodny z postanowieniami dekretu i rozporządzenia, oraz programem zagospodarowania terenowego i instrukcją z dnia 12 maja 1948 r."

. . . . dn. . . . . .19 . .

Inspektor . . . .
(podpis):

Wzór Nr 2. „Niniejszy rejestr pomiarowo-klasyfikacyjny został wykonany zgodnie z projektem regulacji".

. . . . dn. . . . . .19 . .

Inspektor . . . .
(podpis):

Wzór Nr. 3. „Pierworys (Plan, Rejestr) niniejszy sprawdzono".

. . . . dn. . . . . .19 . .

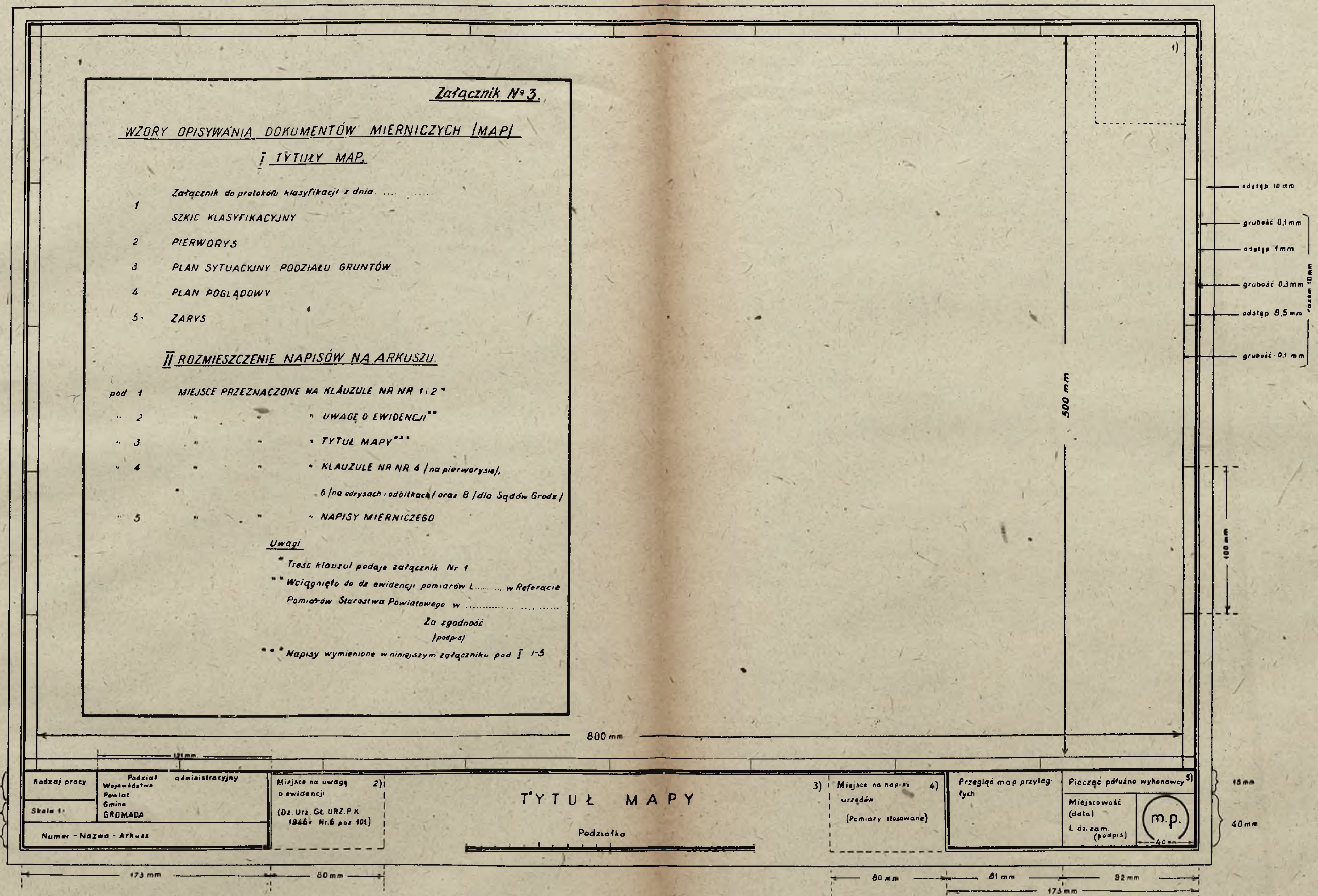
Inspektor Pomiarów Rolnych
(podpis):

Wzór Nr. 4. „Pierworys (Plan, Rejestr) niniejszy, jako sporządzony prawidłowo i zgodnie z obowiązującymi przepisami instrukcji z dnia 12. V. 1948 r. zatwierdzam.

. . . . dn. . . . . .19 . .

<u>Załącznik Nº 2.</u>

WZÓR WYKONANIA ARKUSZA A1

<u>Załącznik Nº 3.</u>

WZORY OPISYWANIA DOKUMENTÓW MIERNICZYCH /MAP/

I TYTUŁY MAP.

Załącznik do protokółu klasyfikacji z dnia ....

1 SZKIC KLASYFIKACYJNY

2 PIERWORYS

3 PLAN SYTUACYJNY PODZIAŁU GRUNTÓW

4 PLAN POGLĄDOWY

5. ZARYS

II ROZMIESZCZENIE NAPISÓW NA ARKUSZU.

pod 1 MIEJSCE PRZEZNACZONE NA KLAUZULE NR NR 1, 2 *

" 2 " " " UWAGĘ O EWIDENCJI **

" 3 " " " TYTUŁ MAPY ***

" 4 " " " KLAUZULE NR NR 4 /na pierworysie/, 6 /na odrysach i odbitkach/ oraz 8 /dla Sądów Grodz./

" 5 " " " NAPISY MIERNICZEGO

<u>Uwagi</u>

* Treść klauzul podaje załącznik Nr 1

** Wciągnięto do dz. ewidencji pomiarów L. .... w Referacie Pomiarów Starostwa Powiatowego w ....

Za zgodność
/podpis/

*** Napisy wymienione w niniejszym załączniku pod I 1-5

(m.p) L. dz. pl. i dokum. . . . .

Naczelnik Wydziału Pomiarów Rolnych
Urzędu Wojewódzkiego . . . . . .
(podpis):

Wzór Nr 5. „Rejestr niniejszy jako sporządzony prawidłowo i zgodnie z pierworysem (planem) zatwierdzam".

. . . . dn. . . . . . . .19 . .

(m.p) L. dz. pl. i dokum. . . . .

Naczelnik Wydziału Pomiarów Rolnych
Urzędu Wojewódzkiego . . . . . .
(podpis):

Wzór Nr 6. „Odrys niniejszy jest zgodny z oryginałem".

. . . . dn. . . . . . . .19 . .

(m.p) L. dz. pl. i dokum. . . . .

Naczelnik Wydziału Pomiarów Rolnych
Urzędu Wojewódzkiego . . . . . .
(podpis):

Wzór Nr. 7. „Odpis niniejszy jest zgodny z oryginałem".

. . . . dn. . . . . . . .19 . .

(m.p) L. dz. pl. i dokum. . . . .

Naczelnik Wydziału Pomiarów Rolnych
Urzędu Wojewódzkiego . . . . . .
(podpis):

Wzór Nr.8. L.dz. pl. i dokum. . . . . . .

L. dz. ewid. władz. mier. . . . .

Odrys (odbitka) niniejszy sporządzony z mapy wykonanej przez Dział Rolnictwa i Reform Rolnych (Wydział Pomiarów Rolnych) Urzędu Wojewódzkiego . . . . służy zgodnie z § 7 Rozp. Min. Sprawiedliwości z dn. 26.XI.1946 r. (Dz. U. R. P. Nr. 66, poz. 366) oraz art. 32 Dekretu z dn. 26 listopada 1946 r. (Dz. U. R. P. Nr. 49, poz. 279) — za podstawę oznaczenia nieruchomości w księdze wieczystej.

. . . . dn. . . . . . . .19 . .

Naczelnik Wydziału Pomiarów Rolnych
Urzędu Wojewódzkiego . . . . . .
(podpis):

Załącznik № 4.

ZNAKI UMÓWIONE.

I. GRANICE ADMINISTRACYJNE I ZNAKI GRANICZNE.

1 GRANICA PAŃSTWA
2 " WOJEWÓDZTWA
3 " POWIATU
4 " GMINY
5 " GROMADY
6 " WŁASNOŚCI
7 " NA WODACH
8 GRANICA UŻYTKÓW
9 STYK GROMAD
10 KAMIEŃ GRANICZNY — o lub ▫
11. KOPIEC
12. PAL
13. DRZEWO NA GRANICY
14. ZNAK PODZIEMNY — lub

II. ZNAKI MIERNICZE.

1 PUNKT TRIANGULACYJNY — △
2 " POLIGONOWY — o
3 " POMIAROWY — ∘
4 BOK POLIGONOWY — - - - - -
5 LINIA POMIAROWA

III. ZNAKI SYTUACYJNE.

1 KOLEJ NORMALNOTOROWA
2 " WĄSKOTOROWA
3 SZOSA
4 DROGA Z ROWAMI
5 " BEZ ROWÓW
6 " POLNA (GOSPOD.)
7. MOST ŻELAZNY
8 " MUROWANY
9. " DREWNIANY
10 RZEKA
11 KIERUNEK PRĄDU WODY
12 RÓW na pierworysie / na matrycy
13 KOŚCIÓŁ
14 BUDYNEK MUROWANY
15 " DREWNIANY
16 CMENTARZ — t t t
17 MŁYNY
a) motorowy — M. m
b) wodny — M. w.
c) wiatrak
18 RODZAJ ZADRZEWIENIA
a) iglaste
b) liściaste
c) krzaki
d) poręby

IV. UŻYTKI.

1 ROLA	R	4 OGRODY	O	7. WODY	Wo	10 PLANT. CHMIELU	Chm
2 ŁĄKA	Ł	5 PLACE I PODW.	B	8 NIEUŻYTKI	N	11 PARKI	Park
3. PASTWISKO	P	6 LAS	Ls	9. WINNICA	Win.	12. TORFY	T.

64

PISMO OKÓLNE

z dnia 24 czerwca 1948 r.

(UR/2 XO. 44).

w sprawie stosowania instrukcji

z dnia 12 maja 1948 r.

Stosownie do przepisów ust. 3 rozdziału IX Instrukcji z dnia 12.V.1948 r. obszar gospodarstwa, położonego na glebach różnych klas, ustala się na podstawie stosunku powierzchni poszczególnych klas gruntów, wchodzących w skład tego gospodarstwa.

W zarządzeniu z dnia 13.XII.1947 r. w sprawie norm obszarowych dla gospodarstw na terenie Ziem Odzyskanych w ust. 2, znajduje się analogiczny przepis, przy czym w zarządzeniu tym podane są przykłady jak należy takie gospodarstwa projektować.

Z tych przykładów wynika, że po prowizorycznym zaprojektowaniu gospodarstwa należy obliczyć procentowy stosunek obszaru każdej klasy gruntów, wchodzących w skład gospodarstwa do obszaru typowych gospodarstw, przewidzianych dla danego obiektu i danej klasy gruntów.

Za właściwie zaprojektowane gospodarstwo uważa się takie, w którym suma procentów, odnoszących się do obszarów różnych klas gruntów da liczbę zbliżoną do 100% (z dokładnością do 5%).

W ten sposób drogą kolejnych przybliżeń, których może być kilka oraz każdorazowego obliczenia procentowego stosunku dochodzi się do powierzchni zgodnej z obowiązującymi normami. W praktyce okazało się, iż tego rodzaju postępowanie znacznie przedłuża prace związane z projektowaniem gospodarstw z uwagi na konieczność kilkakrotnego obliczania procentów.

Dążąc do przyspieszenia i usprawnienia prac regulacyjnych, Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych przy projektowaniu gospodarstw rolnych zaleca stosowanie metody, polegającej na wydzielaniu gospodarstw na podstawie teoretycznej wartości 1. ha gruntów poszczególnych klas szacunkowych.

W tym celu przyjmuje się, że typowe gospodarstwa w każdej klasie szacunkowej, wydzielone według norm ustalonych dla tych gospodarstw na danym obszarze regulacji stosownie do przepisów instrukcji z dnia 12.V.1948 r. są równowartościowe.

Założenie to można wyrazić wzorem:

$$W = P_1 w_1 = P_2 w_2 = P_3 w_3 \qquad (1)$$

w którym W — oznacza wartość gospodarstwa

P_1 P_2 P_3 — powierzchnie typowych gospodarstw ustalone dla danego obiektu w odpowiednich klasach szacunkowych.

w_1 w_2 w_3 — wartość 1 ha gruntów w poszczególnych klasach szacunkowych we wszystkich użytkach. Z wzoru (1) oblicza się wartość 1 ha gruntów w każdej klasie szacunkowej.

$$w_1 = \frac{W}{P_1}; \quad w_2 = \frac{W}{P_2}; \quad w_3 = \frac{W}{P_3}; \qquad (2)$$

wartość zaś zaprojektowanego gospodarstwa ustala się według wzoru;

$$W = p_1 w_1 + p_2 w_2 + p_3 w_3 \qquad (3)$$

w którym p_1 p_2 p_3 — oznaczają powierzchnie gruntów poszczególnych klas szacunkowych, wchodzących w skład zaprojektowanego gospodarstwa.

Jeżeli w wyniku projektowania okaże się, że powierzchnie $p_1 p_2 p_3$ czynią zadość równaniu (3) ustalony obszar gospodarstwa (P) będzie odpowiadał przyjętym dla danego obiektu normom powierzchni

$$P = p_1 + p_2 + p_3 \qquad (4)$$

W praktycznym zastosowaniu metodę powyższą ilustruje następujący przykład:
W = 1000 pkt. szacunkowych

P_1 = 6 ha. ; P_2 = 8 ha. ; P_3 = 10 ha.

za pomocą wzoru (2) oblicza się wartość 1 ha gruntów w poszczególnych klasach szacunkowych

$$w_1 = \frac{1000}{6} = 166 \text{ punktów szacunkowych}$$

$$w_2 = \frac{1000}{8} = 125 \text{ punktów szacunkowych}$$

$$w_3 = \frac{1000}{10} = 100 \text{ punktów szacunkowych;}$$

Jeżeli po przybliżonym zaprojektowaniu gospodarstwa okaże się naprzykład, że:

p_1 = 2.75 ha; p_2 = 1.38 ha; p_3 = 5.00 ha;

wartość tego gospodarstwa wyniesie

I kl. = 2.75 × 166 = 456 p. szacunkowych
II kl. = 1.38 × 125 = 172 p. "
III kl. = 5.00 × 100 = 500 p. "

P = 9.13; W = 1128 p. szac.

Wobec tego, że wartość zaprojektowanego w ten sposób gospodarstwa przekracza wartość założoną (1000 pkt. szac.) więcej niż o 5%, linię działową należy przesunąć tak aby od zaprojektowanej działki odjąć powierzchnię odpowiadającą 128 punktom szacunkowym.

Jeżeli po ponownym zaprojektowaniu, w granicach gospodarstwa okaże się naprzykład:

I kl. — 2.25 × 166 = 373
II kl. — 1.00 × 125 = 125
III kl. — 5.00 × 100 = 500

P = 8.25 ha. W = 998 p. sacz.
uznać należy, że gospodarstwo wydzielone zostało dobrze. Suma powierzchni poszczególnych klas szacunkowych (8.25 ha), stanowiącą obszar całego gospodarstwa, odpowiada normom przyjętym w danym obiekcie.

Metoda ta daje następujące ułatwienie w pracy:

a). obszar zaprojektowanego gospodarstwa w żadnym przypadku nie przekroczy ustalonych norm dla typowanych gospodarstw w danym obiekcie, jeżeli w wyniku projektowania otrzyma się założoną wartość (w/g. podanego przykładu 1000 pkt. szac.);

b). rozmieszczenie gospodarstw lub ich części w poszczególnych kompleksach gruntów może być szybko i dokładnie dokonana na podstawie wartości tych kompleksów obliczonych według ustalonych wartości ha w_1 w_2 w_3;

c). projektowanie działek drogą kolejnych przybliżeń może być dokonywane za pomocą wartości metra bieżącego;

d). szybkie sprawdzenie, czy gospodarstwo zaprojektowane zostało zgodnie z obowiązującymi normami obszarowymi.

Metody tej nie stosuje się, jeżeli jakość gleby nie decyduje o wielkości gospodarstwa (np. w stosunku do działek pracowniczych, rzemieślniczych itp.).

Dyrektor Departamentu:

wz. *Lucjusz Domański*

Redakcja i Administracja: Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych, Warszawa, Nowogrodzka 50
Wydział Prasy i Informacji. Pokój 107. Tel. 887-84. Cena zł 55.

Konto P. K. O. I — 1888. Dziennik Urzędowy Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych w Warszawie.

Druk PWZG Warszawa, Tamka 3. 5300. Zam. 1439. VII.48. B-53861